

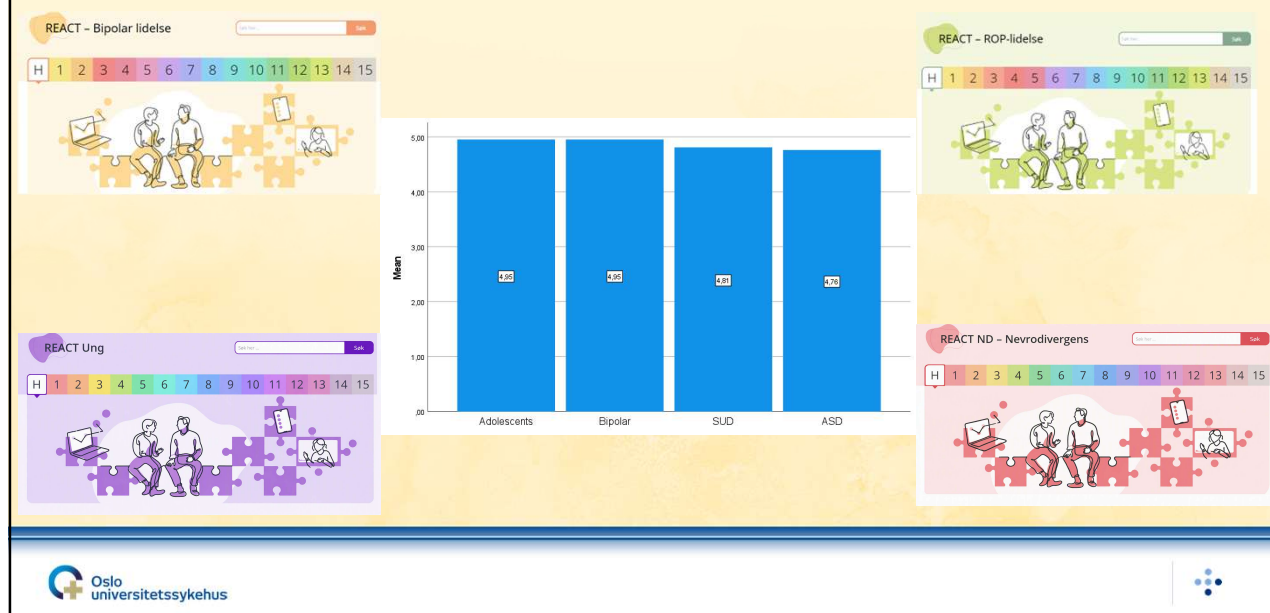
Hva skjer REACT-NORV

Erlend Mork, psykologspesialist, PhD
Nettverkssamling for psykoedukativt familiesamarbeid 8. oktober 2026

Hva skjer - REACT

- REACT nytt innhold
- Pårørende som står alene: Når personen selv ikke vil ha behandling
- Psykosekompetanse – en ressurs

2022 Tenker du at REACT NOR bør videreutvikles og tilbys pårørende til ...

3

Hvem bryr seg?

Hvem bryr seg?
Er du pårørende til noen med alvorlig psykisk lidelse som ikke ønsker utredning eller behandling?

I spørreundersøkelsen "Hvem bryr seg?" spør vi om hvordan det er å være pårørende, og om hva slags samarbeid og form for støtte som er nyttig. Scan QR-koden for mer informasjon og lenke til spørreskjema

Målgruppe

- Pårørende til personer *med mistanke om* eller kjent alvorlig psykisk lidelse (Psykose, bipolar, ROP-lidelse)
- Hvor personen selv ikke ønsker behandling fra helsetjenestene

Rekruttering

- Fagnettverk, pårørendeorganisasjoner, sosiale media, klinikken

4

Bakgrunnsinfo pårørende n=112

- De vanligste relasjonene er:
 - Mor: **39 %**
 - Søsken: **18 %**
 - Barn av personen: **17 %**
 - Partner/ektefelle/samboer **12 %**
- Høy utdanning: **74 %** har 3 årig høyskole/bachelorgrad eller høyere.

Nøkkeltall	Tekst
112	pårørende svarte på undersøkelsen
85 %	kvinner
62%	Er pårørende til en eller flere andre med nedsatt funksjonsevne, rusmiddellidelse eller alderssvækkelse
50 %	er yrkesaktive, heltid eller deltid, 10% sykmeldt, 20% pensjonist, 14% trygdet

Personen de er pårørende til

- Litt flere menn (**63 %**).
- 24% i alderen 16-29 år og 58 % i alderen 30–59 år.**
- Diagnoser :
 - Psykoselidelser n=42
 - Bipolar lidelse n=36
 - Rus- og psykisk lidelse samtidig (ROP) n=27
 Mange har komorbide lidelser

Helsehjelp til personer med alvorlig psykisk lidelse og voldsrisiko

Helsehjelpen kom til kort, Ole gikk under radaren og levde i isolasjon

Det er vanskelig å hjelpe mennesker som ikke selv ønsker helsehjelp. I tiden etter 2017 takket Ole nei til mye av den helsehjelpen han ble tilbudt. Tidligere i sykdomsforløpet valgte han bort kommunale tjenester.

Ole ble sett på som for syk for straff og for frisk for tvunget psykisk helsevern. Et resultat av dette var at han ble overlatt til seg selv. Vår undersøkelse understreker hvor viktig det er at helsehjelpen er tilpasset pasientens forutsetninger, behov og motivasjon.

Både pårørende og politiet hadde viktige opplysninger om Ole som helsetjenesten ikke kjente til. Behandlere manglet informasjon om Oles tilstand, funksjonsnivå og tidligere utøvd vold. Det førte til at nødvendig informasjon manglet ved beslutninger om diagnose, voldsrisiko, vilkår for tvungen psykisk helsevern og behov for oppfølging. De involverte tjenestene samarbeidet ikke tilstrekkelig og delte ikke nødvendig informasjon med hverandre og de pårørende.

Ukoms anbefalinger

Ukom gir flere anbefalinger til helse- og omsorgsvesenet som ønsker at anbefalingene skal bidra til å:

- avklare hvem som ansvar for å ivareta sta overordnede ansvaret for denne pasientgr
- sikre at denne pasientgruppen får integrert individuelt tilpasset arbeid er en integrert c
- sikre et godt beslutningsgrunnlag for de v helsehjelpen. Behandlere må legge til grun når de fatter sine beslutninger. Det er behov for å klargjøre og tydeliggjøre bestemmelser i taushetsplikten og plikten til å innhente og dele nødvendig informasjon.
- ivareta pårørende bedre og involvere pårørende når det er nødvendig og for å gi god helsehjelp.

Hjelpøkende pårørende til personer med kjent eller mulig alvorlig psykisk lidelse som selv ikke ønsker behandling eller utredning

Tar ofte på seg et langvarig og omfattende ansvar

Rollen som pårørende påvirker psykisk helse, arbeid, økonomi og hverdagsliv

Mange lever med bekymring for selvmord, selvskading, vold og frykt for manglende hjelp ved forverring

Ønsker at tjenestene bidrar med bedre informasjon, tydelige kontaktveier, systematisk pårørendestøtte, avlastning og reell medvirkning

– NAR BRUKERNE OG FAGMILJØENE SAMARBEIDER BLIR FORSKNINGEN MER TREFFSIKKER

35 nye forskningsprosjekter får 112 millioner, i årets siste forskningsutdeling.

DAM REDAKSJONEN • 1. OKT. 2026

Gavesiekk

Pårørende som står alene: Nasjonal kartlegging og feasilbitystudie av REACTNORV	Rådet for psykisk helse	Tips Sør-Øst	2027: kr 750 000 2028: kr 1 000 000 2029: kr 1 000 000 2030: kr 250 000
---	-------------------------	--------------	--

1.4.2027

Oslo universitetssykehus

9

Psykokompetanse.no

På denne siden:

Introduksjon →

Deler i modulen

Deler i modulen

Hvordan involvere pårørende →

Hvordan kommunisere med pårørende →

Hvordan bruke metoden Psykoedukativt familiesamarbeid (PEF) →

Hvordan gi undervisning til pårørende →

Ressurser →

Forrige
Neste

10

Program & påmelding

Velkommen til TIPS konferansen i Stavanger 9. og 10. februar 2027 på Clarion Hotel Stavanger

Kultur og diagnose – Hvordan forstår vi psykose?

11

TIPS SØR-ØST
REGIONAL KOMPETANSETJENESTE FOR
TIDLIG INTERVENSJON VED PSYKOSE

Takk til alle som bidrar!

- Pårørende fra klinikk, Bipolarforeningen og PiO
- Stavanger US: Familiepoliklinikken og ARA
- Sykehuset Vestfold, Sykehuset Østfold, Sykehuset Innlandet, Vestre Viken
- NKROP, Glenne regionale senter for autisme
- REACT-veiledere
- Rådet for psykisk helse
- Utviklerne - Fiona Lobban m/team, Lancaster
- TIPS Sør-Øst, Oslo universitetssykehus, NORMENT

12